

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la contestația depusă de

Irina Toncoglaz

împotriva hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor

(evaluarea externă conform Legii nr. 252/2023)

(Dosarul nr. 3-22/24

Nr. PIGD 2-24090353-01-3-12082024)

Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 252/2023 și dintre Codul muncii și Legea nr. 252/2023; Cazurile în care CSJ poate admite contestația; Nepromovarea evaluării din motivul neprezentării declarațiilor și a chestionarului privind integritatea etică.

13 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică contestația depusă de Irina Toncoglaz împotriva hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Stella Bleșceaga, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Irina Toncoglaz deține funcția de procuror în procuratura Nisporeni din 04 decembrie 2017. În perioadele 02 ianuarie 2019 - 03 februarie 2020 și 17 februarie 2020 - 11 octombrie 2021, ea a fost delegată în Procuratura Anticorupție. Prin Ordinul Procurorului General Irinei Toncoglaz i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului pentru perioada 14 noiembrie 2022 - 27 iulie 2025, aceasta fiind suspendată din funcția de procuror.

2. Reclamanta urma să fie evaluată conform procedurii prevăzute de Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative nr. 252 din 17 august 2023 (Legea nr.252/2023), având în vedere că aceasta a fost delegată într-o procuratură specializată până la intrarea în vigoare a legii menționate pentru un termen mai mare de un an.

3. La 11 iulie 2024, Comisia Vetting (Comisia) a concluzionat că reclamanta nu promovează evaluarea, întrucât nu a prezentat declarațiile și chestionarul privind integritatea etică, în conformitate cu art. 12 alin. (3) din Legea nr. 252/2023. La 01 august 2024 Consiliul Superior al Procurorilor (CSP) a acceptat raportul Comisiei de Evaluare și a constatat nepromovarea evaluării de către reclamantă.

4. La 12 august 2024, reclamanta a contestat hotărârea CSP din 01 august 2024 la CSJ. Ea solicită anularea acesteia și a Raportului Comisiei și dispunerea reevaluării sale de către Comisie. Cererea de chemare în judecată este depusă împotriva CSP și Comisiei.

5. Conform art. 19 alin. (2) al Legii nr. 252, contestația ține de competența CSJ și este examinată de un complet din trei judecători care au promovat evaluarea prevăzută de Legea 252. Cauza a fost distribuită pentru examinare completului compus din judecătorii Stela Procopciuc, Diana Stănilă și Stella Bleșceaga.

6. La 09 decembrie 2024, CSP a depus referință la contestația depusă de Irina Toncoglaz. La 12 decembrie 2024 și Comisia a prezentat referința. Ambii părți au solicitat respingerea contestației.

7. CSJ a convocat părțile în ședință la [16 ianuarie 2025](#) și, respectiv, la [03 februarie 2025](#). Reclamanta a fost reprezentată de către avocatul Igor Hlopețchi,

CSP a fost reprezentat de către Iulian Gainaru, iar Comisia a fost reprezentată de către avocatul Valeriu Cernei.

ÎN FAPT

8. La 17 august 2023 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat [Legea nr. 252](#). Conform art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 252/2023, sunt supuși evaluării externe procurorii procuraturilor specializate, inclusiv cei delegați în cadrul acestora din 1 ianuarie 2017 și până la intrarea în vigoare a legii, pentru un termen mai mare de un an. Este evaluată integritatea etică și financiară a acestora. Comisia de evaluare inițiază evaluarea după recepționarea listei subiecților care urmează a fi evaluați și datele de contact ale acestora de la Consiliul Superior al Procurorilor. Evaluarea începe cu solicitarea Comisiei adresată candidatului să depună Comisiei declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani, un chestionar de etică și o declarație despre persoanele apropiate care activează sau au activat în ultimii cinci ani în sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public.

9. La 21 mai 2024, CSP a remis Comisiei de evaluare a procurorilor lista procurorilor din Procuratura Anticorupție, care urmează a fi supuși procedurii de evaluare externă în condițiile Legii nr. 252/2023.

10. La 23 mai 2024, Comisia a recepționat de la CSP o listă de 67 de procurori. Comisia a inițiat evaluarea tuturor procurorilor incluși în lista CSP. Numele procurorului Irina Toncoglaz este inclusă în lista menționată.

11. La 24 mai 2024, Comisia a expediat procurorului Irina Toncoglaz o notificare prin care a informat-o despre inițierea evaluării sale în temeiul Legii nr. 252/2023. Comisia a solicitat și depunerea actelor menționate în para. 8, până la data de 13 iunie 2024. Această notificare a fost expediată la adresa electronică a reclamantei oferită Comisiei de CSP (irina.murgulet@procuratura.md). La 28 mai 2024, Comisia a expediat repetat notificarea menționată la o altă adresa electronică (irina.toncoglaz@gmail.com).

12. La 20 iunie 2024, Comisia a expediat o solicitare la ambele adrese electronice menționate în paragraful precedent, potrivit căreia a cerut reclamantei prezentarea justificării în scris, până la data de 24 iunie 2024, a neprezentării în termenul stabilit a declarațiilor și chestionarului privind integritatea etică. Această solicitare a Comisiei a rămas fără răspuns.

13. La 11 iulie 2024, cu vot unanim, Comisia a aprobat raportul de evaluare în privința reclamantei. Comisia a constatat că procurorul Irina Toncoglaz nu a prezentat declarațiile și chestionarul privind integritatea etică, în conformitate cu art. 12 alin. (3) din Legea nr. 252/2023, concluzionând că aceasta nu promovează evaluarea. Potrivit raportului, ulterior expedierii notificării privind inițierea evaluării în privința procurorului Irina Toncoglaz, la 27 mai 2024, un reprezentant al Secretariatului Comisiei a luat legătura prin telefon cu Irina Toncoglaz, pentru a confirma recepționarea acelui mesaj pe poșta electronică, însă aceasta a declarat

că nu avea acces la acea adresă electronică și a solicitat ca notificarea să-i fie expediată la o adresă electronică personală. Comisia a expediat notificarea și la această adresă electronică la 28 mai 2024. Un reprezentant al Secretariatului Comisiei a contactat, din nou, procurorul Irina Toncoglaz, solicitându-i confirmarea recepționării, care însă nu s-a realizat. Comisia a primit confirmarea CSP potrivit căreia adresa electronică personală pe care aceasta a oferit-o Comisiei era corectă. La 14 iunie 2024, la o zi după expirarea termenului stabilit pentru prezentarea actelor, fiind contactată de un reprezentant al Secretariatului, Irina Toncoglaz a declarat că era în concediu și nu a primit vreo notificare de la Comisie. La 20 iunie 2024, Comisia a expediat la adresele electronice ale subiectului evaluării o solicitare pentru prezentarea justificării rezonabile a faptului neprezentării declarațiilor și chestionarului privind integritatea etică, reprezentantul Secretariatului Comisiei discutând de mai multe ori cu Irina Toncoglaz, însă ultima nu a răspuns nici la această solicitare.

14. La 24 iulie și 01 august 2024, reclamanta a participat la ședința CSP la care a fost discutat raportul și a constatat nepromovarea evaluării de reclamant. Conform înregistrării video a ședinței CSP, până la adoptarea hotărârii, CSP a discutat cu reclamanta despre circumstanțele expedierii notificărilor care au fost menționate în raportul Comisiei. Reclamanta a explicat că nu a transmis Comisiei declarațiile și chestionarul privind integritatea etică deoarece nu a recepționat nici o notificare la poșta electronică personală, că a fost telefonată și a comunicat de mai multe cu un reprezentant al Secretariatului Comisiei. În discuțiile cu acesta nu a comunicat adresa electronică personală Comisiei, deoarece nu i s-a cerut acest lucru. În hotărârea sa, CSP a reiterat constatările și argumentele Comisiei și a notat că argumentele invocate de Irina Toncoglaz nu justifică în mod rezonabil refuzul de a prezenta sau neprezentarea în termen a declarațiilor ori a chestionarului solicitat. CSP a constatat nepromovarea de către Irina Toncoglaz a evaluării externe. Hotărârea motivată a CSP a fost comunicată prin email reclamantei pe 01 august 2024.

15. La [ședința CSJ din 03 februarie 2025](#), reprezentantul reclamantei a declarat că în acest caz a existat un viciu de comunicare a notificărilor. Nota din dosarul administrativ, potrivit căreia un consultant al CSP ar fi telefonat-o pe reclamantă care i-a comunicat telefonic adresa electronică, nu are dată, nu se cunosc circumstanțele întocmirii acesteia și nu provine de la un observator independent. Această notă informativă nu poate fi pusă la baza hotărârii judecătorești. Comisia avea alte remedii pentru a notifica reclamanta. Adresa electronică personală la care s-au expediat notificările nu a fost comunicată de către reclamantă și nu există corespondență din care să rezulte că reclamanta a comunicat această adresă. Adresa electronică de „gmail” la care s-au expediat notificările nu-i aparține reclamantei, iar actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt din 07 august 2024 confirmă acest lucru.

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

16. Articolul 22 Cod civil reglementează modalitățile notificării actelor juridice. Prevederile relevante ale acestui articol sunt următoarele:

„(2) Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă.

(3) Notificarea produce efecte din momentul când ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întârziat.

(4) Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:

...

d) când este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întârziere.

(5) Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin.(4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întâi.”

17. Articolul 2 alin. (2) Cod administrativ se referă la posibilitatea reglementării activității administrative prin alte legi decât Codul administrativ. Acesta prevede următoarele:

„(2) Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

18. Principiile Codului administrativ sunt prevăzute în Capitolul III al Codului (articolele 21-43). Prevederile relevante ale acestor articole sunt următoarele:

„**Articolul 22. Cercetarea din oficiu**

(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Articolul 29. Proportionalitatea

(1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

(2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă:

- a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege;
- b) este necesară pentru atingerea scopului;
- c) este rezonabilă.

(3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Articolul 31. Motivarea

Actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Articolul 36. Supremația dreptului

...

(2) Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.”

19. Conform art. 97 alin. (3) Cod administrativ:

„(3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare:

- a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării;
- b) notificare prin poștă cu act de notificare;
- c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată;
- d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.”

20. Articolul 225 Cod administrativ se referă la limitele controlului judecătoresc al actului administrativ. Partea relevantă a acestuia este următoare:

„Articolul 225. Limitele controlului judecătoresc

(1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

- a) și-a exercitat dreptul discreționar;
- b) a luat în considerare toate faptele relevante;
- c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;
- d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.”

21. Preambulul Legii nr. 252/2023 are următorul conținut:

„În vederea asigurării integrității judecătorilor și procurorilor și a sporirii încrederii societății în justiție, Parlamentul adoptă prezenta lege organică.”

22. Articolul 12 al Legii nr. 252 reglementează modul de inițiere a procedurii de evaluare. Partea relevantă a acestui articol este următoarea:

„(1) În decurs de 5 zile de la solicitarea comisiei de evaluare, Consiliul Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliul Superior al Procurorilor transmite comisiei de evaluare corespunzătoare lista subiecților care urmează

a fi evaluați și datele de contact ale acestora (adresa de domiciliu, numărul de telefon, adresa de poștă electronică).

(2) Comisia de evaluare inițiază evaluarea după recepționarea listei menționate la alin.(1).

(3) Comisia de evaluare notifică subiectul evaluării privind inițierea evaluării acestuia și îi solicită să depună: a) declarația de avere și interese personale cu datele actualizate pentru ultimii 5 ani, care să includă și cheltuielile din perioada respectivă; b) chestionarul de etică; c) declarația privind lista persoanelor apropiate, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, care activează sau au activat în ultimii 5 ani în sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public.

(4) Declarațiile și chestionarul menționate la alin.(3) se prezintă în termenul stabilit de comisia de evaluare, care nu poate fi mai mic de 10 zile de la data solicitării, fiind semnate cu semnătură electronică. Lipsa unei justificări rezonabile pentru refuzul de a prezenta sau neprezentarea în termen a declarațiilor ori a chestionarului respective reprezintă temei pentru constatarea de către comisia de evaluare a nepromovării evaluării.

23. Articolul 17 al Legii nr. 252 reglementează modul de adoptare a raportului Comisiei. Partea relevantă a acestui articol este următoarea:

„(1) În urma evaluării, completul de evaluare întocmește un raport motivat cu privire la evaluare, care să conțină faptele relevante, motivele și concluzia privind promovarea sau nepromovarea evaluării. Respingerea unor dovezi prezentate de subiectul evaluării trebuie motivată în raport.

(2) Raportul cu privire la evaluare se aprobă cu votul unanim al membrilor completului de evaluare și se semnează de președintele comisiei de evaluare.

...

(5) Raportul cu privire la evaluare se expediază subiectului evaluării în cel mult 3 zile de la aprobarea acestuia, la adresa de poștă electronică a subiectului evaluat, și Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor. În aceeași zi, comisia de evaluare publică pe pagina sa web oficială informația privind rezultatul evaluării. Raportul cu privire la evaluare se publică, luându-se măsurile necesare pentru protecția vieții private a subiectului evaluării și a altor persoane, pe pagina web oficială a comisiei de evaluare corespunzătoare în cel mult 3 zile de la adoptarea hotărârii indicate la art.18 alin.(3).

(6) În cel mult 3 zile de la aprobare, raportul cu privire la evaluare se transmite Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor și pe suport de hârtie, împreună cu o copie în formă electronică a dosarului de evaluare, care să conțină toate materialele aferente evaluării, acumulate în procesul de evaluare.”

24. Modul de examinare al raportului Comisiei de către CSP este stabilit în art. 18 al Legii nr. 252. Partea relevantă a acestuia este următoarea:

„(1) Consiliul Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliul Superior al Procurorilor examinează rezultatele evaluării în ședință, în baza dosarului de evaluare recepționat de la comisia de evaluare. Subiectul evaluării poate prezenta informații suplimentare pe care le consideră relevante doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior. Reprezentantul comisiei de evaluare și subiectul evaluării, în persoană, sunt în drept să își prezinte poziția.

(2) În procesul examinării rezultatelor evaluării, Consiliul Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliul Superior al Procurorilor ține cont de dovezile care confirmă săvârșirea de către subiectul evaluării a faptelor prevăzute la art.11 alin.(2) și (3).

(3) Prin hotărâre motivată, adoptată în cel mult 30 de zile de la recepționarea documentelor menționate la art.17 alin.(6), consiliul respectiv:

a) acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării;

b) respinge raportul cu privire la evaluare și dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare, dacă constată circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la promovarea sau, după caz, nepromovarea evaluării;

c) după recepționarea raportului cu privire la evaluare, întocmit ca urmare a reluării evaluării prevăzute la lit.b), acceptă raportul conform lit.a) sau îl respinge și constată promovarea sau nepromovarea evaluării.”

25. Articolul 19 al Legii nr. 252 reglementează modul de examinare a contestațiilor împotriva hotărârilor CSP emise conform art. 18 din acea lege. Partea relevantă a art. 19 este următoarea:

„(1) Prin derogare de la prevederile Codului administrativ, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată de către subiectul evaluării sau de către comisia de evaluare în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv.

(2) Contestația se depune la Curtea Supremă de Justiție și se examinează în termen de cel mult 30 de zile de un complet de judecată format din 3 judecători care au promovat evaluarea. Nu se admite recuzarea întregului complet de judecată, precum și depunerea cererii de recuzare cu rea-credință în mod repetat, abuziv, cu scopul de a tergiversa procesul de examinare a contestației.

...

(4) Contestația se examinează în ședință publică, la care sunt invitați, pentru prezentarea poziției, subiectul evaluării, reprezentantul consiliului respectiv și reprezentantul comisiei de evaluare.

(5) Curtea Supremă de Justiție:

1) respinge contestația;

2) admite contestația și:

- a) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către comisia de evaluare;
- b) dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare de către consiliul respectiv;
- c) constată promovarea sau nepromovarea evaluării în cazul anulării hotărârii consiliului respectiv emise după reluarea procedurii de evaluare.

(6) Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării.”

ARGUMENTELE PĂRȚILOR

a. Argumentele reclamantului

26. La 12 august 2024, reclamanta a contestat hotărârea CSP la CSJ și solicită anularea acesteia și a raportului de evaluare a Comisiei și dispunerea reluării de către Comisie a procedurii de evaluare. Ea consideră că, Comisia a omis să notifice într-un mod adecvat subiectul evaluării despre inițierea procedurii de evaluare. De asemenea, ea susține că atât Comisia, cât și Consiliul nu au respectat dreptul reclamantei de acces efectiv la conținutul dosarului administrativ, ceea ce a generat încălcarea dreptului la apărare. Potrivit acțiunii, reclamanta se află în concediu de îngrijire a copilului, iar întreruperea raporturilor de muncă este contrară prevederilor Codului muncii.

27. În ședința CSJ din 03 februarie 2025, reprezentantul reclamantei a prezentat suplimentar Actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt din 07 august 2024, întocmit de executorul judecătoresc Corneliu Vînaga, care, în opinia avocatului, demonstrează că reclamantei nu-i aparține și nu avea acces la adresa electronică la care Comisia a expedit notificările.

b. Argumentele celorlalți participanți

28. În referință, CSP a notat că, în categoria subiecților evaluării sunt incluși și procurorii suspendați din funcție în momentul inițierii procedurii conform Legii nr. 252. Comisia a manifestat maximă diligență în comunicarea cu subiectul supus evaluării, notificările fiind expediate atât la adresa electronică de serviciu, cât și la adresa electronică personală. Potrivit referinței, argumentele reclamantei reprezintă exprimarea unei poziții diferite asupra cazului, iar hotărârea CSP a fost emisă cu respectarea prevederilor Legii nr. 252.

29. În referința sa, Comisia a menționat că reclamanta nu a prezentat în termen declarațiile și chestionarul completate, deși Comisia a expedit notificările corespunzătoare la adresele electronice disponibile care i-au fost puse la dispoziție de către CSP. Potrivit art. 12 alin. (4) din Legea nr. 252, neprezentarea în termen

a declarațiilor ori a chestionarului reprezintă temei pentru constatarea de către comisie a nepromovării evaluării. Prevederile Codului administrativ și Codului muncii nu sunt aplicabile în acest caz, deoarece Comisia a acționat în baza prevederilor Legii nr. 252 și a propriului regulament de organizare și funcționare, iar exercițiul realizat nu reprezintă un raport juridic de muncă. Comisia nu a constatat existența unor dubii serioase, deoarece aceasta a fost în imposibilitate să realizeze evaluarea din moment ce nu au fost prezentate actele pentru inițierea evaluării.

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. La 01 august 2024, reclamantei i-a fost comunicată prin email hotărârea motivată a CSP. Contestația examinată a fost depusă pe 12 august 2024, adică a unsprezecea zi de la comunicarea hotărârii motivate a CSP. Prin urmare, contestația a fost depusă în termen.

31. Până a trece la examinarea argumentelor concrete, CSJ reiterează că, potrivit art. 36 alin. (2) Cod administrativ, în aplicarea supremației dreptului, instanța judecătorească de contencios administrativ ia în considerare jurisprudența CtEDO. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanței judecătorești de motivare a hotărârilor judecătorești nu poate fi înțeleasă că impunând un răspuns pentru fiecare argument (hot. [García Ruiz v. Spania](#), 1999, § 26). Totuși, orice argument decisiv pentru rezultatul procedurii necesită un răspuns clar (hot. [Ruiz Torija v. Spania](#), 1994, § 30; și, pentru comparație, [Petrović și Alții v. Muntenegru](#), 2018, § 43), în special argumentele cu privire la drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (hot. [Fabris v. Franța](#), 2013, § 72 *in fine*; [Paun Jovanović v. Serbia](#), 2023, § 108).

32. CSJ urmează să clarifice în această hotărâre următoarele aspecte relevante pentru soluționarea cauzei:

- a) Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 252;
- b) Relația dintre Codul muncii și Legea nr. 252;
- c) Cazurile în care CSJ poate admite contestația.

a. Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 252

33. Atât Codul administrativ cât și Legea nr. 252 sunt legi organice, adică au putere juridică egală. Legea nr. 252 a fost votată în lectură finală după adoptarea Codului administrativ și reglementează în detaliu procedura de evaluare externă, modul de adoptare a hotărârii CSP și de examinare a contestației împotriva hotărârilor CSP adoptate în temeiul Legii nr. 252. Aspectele din propoziția precedentă semnifică că Legea nr. 252 are prioritate în caz de contradicție dintre ea și Codul administrativ. Totodată, aceeași lege stabilește expres derogări de la prevederile Codului administrativ. Conform art. 2 alin. (2) Cod administrativ, legi derogatorii de la Codul administrativ

pot reglementa activitatea administrativă numai dacă acestea sunt absolut necesare și nu contravin principiilor Codului administrativ.

34. Evaluarea externă este reglementată de o lege adoptată de Parlament în anul 2023, după consultarea cu Comisia de la Veneția, iar [majoritatea recomandărilor](#) Comisiei de la Veneția au fost acceptate. Legea a fost adoptată pentru a asigura numirea unor judecători și procurori imparțiali și integri, și eliminarea din sistem a judecătorilor și procurorilor lipsiți de integritate. Comisia de la Veneția a examinat inclusiv necesitatea evaluării externe și a admis că, în contextul Republicii Moldova, aceasta ar putea avea loc. Până în prezent, Legea nr. 252 a fost modificată de câteva ori. În baza acestei legi a fost creat un mecanism de evaluare a judecătorilor și procurorilor din funcțiile cheie din judecătoria și procuratură. Din motivele din acest paragraf și paragrafele precedente, prioritatea normelor din Legea nr. 252 nu poate genera în această cauză discuții prin prisma art. 2 alin. (2) Cod administrativ.

35. Procedura de efectuare a evaluării externe prevăzută de Legea nr. 252 este diferită de prevederile Codului administrativ în ceea ce privește termenele de procedură, probațiunea, anularea actelor administrative, procedura contenciosului administrativ, etc. CSJ nu a dedus din argumentele reclamantului care prevederi concrete din Legea nr. 252 contravin principiilor Codului administrativ.

36. Având în vedere că Legea nr. 252 este o lege specială în raport cu Codul administrativ, atât timp cât contradicție cu principiile Codului administrativ nu au fost stabilite, prevederile Legii nr. 252 au prioritate față de celelalte norme din Codul administrativ, iar în cazul aspectelor nereglementate de Legea nr. 252 prevederile Codului administrativ sunt aplicabile în măsura în care nu contravin scopului Legii nr. 252.

b. Relația dintre Codul muncii și Legea nr. 252

37. Atât Codul muncii cât și Legea nr. 252 sunt legi organice, adică au putere juridică egală. Legea nr. 252 a fost votată în lectură finală după adoptarea Codului muncii, reglementând în detaliu procedura de evaluare externă, modul de adoptare a hotărârii CSP și de examinare a contestației împotriva hotărârilor CSP adoptate în temeiul Legii nr. 252. Conform Legii nr. 252, sunt evaluați și judecătorii și procurorii din funcțiile cheie din judecătoria și procuratură, care sunt suspendați din funcție. Aceasta mai reglementează în art. 18 efectele adoptării hotărârii CSP cu privire la nepromovarea evaluării de către procurori, inclusiv eliberarea din funcție a procurorului.

38. În opinia reclamantei, prevederile din Legea nr. 252, în partea eliberării din funcție a persoanei care nu a promovat evaluarea sunt contrare prevederilor art. 251 din Codul muncii, care interzic concedierea femeilor

gravide, a femeilor care au copii în vîrstă de pînă la patru ani și a persoanelor care folosesc concediile pentru îngrijirea copilului.

39. Având în vedere scopul și obiectul de reglementare al Legii nr. 252 (a se vedea para. 33, 34), prevederile acestei legi care se referă la consecințele adoptării hotărârii CSP cu privire la nepromovarea evaluării, în special eliberarea din funcție, sunt speciale în raport cu prevederile din Codul muncii și, în consecință, garanțiile potrivit cărora este interzisă concedierea anumitor categorii de salariați nu sunt aplicabile.

c. Cazurile în care CSJ poate admite contestația

40. Art. 19 alin. (6) din Legea nr. 252 prevede că CSJ poate admite contestația doar dacă constată că, în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise „erori procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare” sau că există „circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea sau nepromovarea evaluării” (a se vedea para. 25). Prevederi similare se regăsesc și în Legea nr. 26/2022, care au fost introduse urmare a [hotărârii Curții Constituționale din 14 februarie 2023](#).

41. În para. 83 al hotărârii Curții Constituționale din 14 februarie 2023 a fost menționat că este admisibil de a nu anula deciziile Comisiei pentru „erori de procedură nesemnificative”. Curtea Constituțională a acceptat faptul ca controlul judiciar al actelor emise în cadrul evaluării externe să se limiteze la circumstanțele de fapt care puteau schimba rezultatul evaluării și la erorile procedurale grave ale Comisiei care afectează „caracterul echitabil al procedurii de evaluare”. Curtea însă nu a explicat ce înseamnă ultima sintagmă.

42. În hotărârea menționată în paragraful precedent, Curtea Constituțională a făcut referire la hotărârea CtEDO [Pişkin v. Turcia](#) (2020). În para. 131 al hotărârii respective, CtEDO a menționat că instanța de judecată trebuie să fie competentă să examineze toate aspectele centrale ale cauzei. Acestea sunt chestiuni de fapt sau de drept care, dacă nu ar fi avut loc (în cazul aspectelor de fapt) sau ar fi fost soluționată în mod opus (în cazul chestiunilor de drept), ar fi dus la o altă propunere a Comisiei sau la o hotărâre diametral opusă a CSM.

43. Prin urmare, competența CSJ la examinarea contestațiilor depuse conform Legii nr. 252 este una mai limitată decât cea prevăzută de Codul administrativ. Ea poate anula hotărârea CSP doar în cazurile menționate de Legea nr. 252, iar, din motivele menționate în para. 33-36, celelalte temeiuri prevăzute de Codul administrativ pentru anularea actului administrativ nu sunt aplicabile.

44. În cazurile neprezentării declarațiilor ori a chestionarului conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 252, CSJ trebuie să verifice justificarea subiectului evaluării pentru refuzul de a le prezenta sau neprezentarea în termen a actelor menționate, iar lipsa unei justificări rezonabile va determina respingerea contestației, așa cum rezultă din art. 12 alin. (4) din Legea nr. 252 (a se vedea para. 22).

d. Aplicarea principiilor de mai sus în prezenta cauză

45. În continuare, completul va examina în detaliu argumentele esențiale ale reclamantei din contestație.

46. Reclamanta invocă în termeni generali că în procedura de evaluare, Comisia nu a notificat actele comisiei într-un mod adecvat. Aceasta menționează că nu a avut acces la poșta electronică de serviciu, i-ar la poșta electronică personală nu a recepționat nici o notificare de la Comisie.

47. Completul notează că, Comisia a inițiat procedura de evaluare a reclamantei conform art. 12 din Legea nr. 252 (a se vedea para. 11). Comisia nu a verificat integritatea etică și financiară a candidatului, întrucât a constatat că Irina Toncoglaz nu a prezentat declarațiile și chestionarul privind integritatea etică. Totodată, aceasta nu a prezentat în termenul acordat justificarea rezonabilă a faptului neprezentării actelor menționate (a se vedea para. 13).

48. CSP a acceptat poziția Comisiei cu privire la nepromovarea evaluării din motivul neprezentării declarațiilor și a chestionarului privind integritatea etică, concluzionând că aceasta nu s-a conformat prevederilor Legii nr. 252 și nu a întreprins acțiunile pe care era obligată să le întreprindă la etapa inițierii procedurii de evaluare.

49. Completul notează că în scopul inițierii evaluării, Comisia a expediat în adresa reclamantei atât notificarea privind inițierea evaluării, cât și actele care urmau a fi completate și prezentate conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 252 (a se vedea para. 11). Actele menționate au fost expediate inițial la adresa electronică de serviciu, iar ulterior la o adresă electronică personală. Potrivit raportului de evaluare, Secretariatul Comisiei a contactat telefonic reclamanta de trei ori, în scopul obținerii unei confirmări a recepționării actelor și în scopul clarificării circumstanțelor neprezentării actelor în termen. Deși reclamantul neagă că ar fi existat corespondență electronică din partea Comisiei la adresa electronică personală, aceasta a confirmat atât în răspunsul său expediat la 24 iulie 2024 CSP, cât și în ședința CSP, că a fost telefonată de mai multe ori de către un reprezentant al Secretariatului Comisiei.

50. În temeiul art. 97 alin. (3) lit. d) din Codul administrativ, autoritatea publică are dreptul să opteze pentru notificarea prin poșta electronică, mijloc care a fost utilizat în mod repetat în speța dată. Prin urmare, conduita reclamantului și modul în care a acționat Comisia înlătură orice ipoteză verosimilă privind neinformarea sau imposibilitatea de acces la conținutul notificării.

51. În același context, potrivit dispozițiilor art. 22 alin. (4) lit. d) și alin. (5) din Codul civil (a se vedea para. 16), notificarea unui act juridic se consideră ajunsă la destinatar și, implicit, producătoare de efecte juridice, din momentul în care aceasta este pusă la dispoziția destinatarului într-un mod care fac posibil, în mod rezonabil, accesul acestuia, fără întârziere. Aceste prevederi consacră o regulă esențială: nu este necesar ca destinatarul să fi luat efectiv cunoștință de conținutul

notificării, fiind suficient ca notificarea să fi fost transmisă astfel încât destinatarul să fi avut posibilitatea rezonabilă de a o accesa. Această reglementare reflectă un standard obiectiv de diligență: ceea ce contează nu este reacția subiectivă a destinatarului (dacă a citit sau nu notificarea), ci dacă notificarea i-a fost pusă efectiv la dispoziție într-un mod care, în mod rezonabil, îi permitea să ia cunoștință de ea. În speță, prin coroborarea faptelor de transmitere la adresele de poștă electronică, cu contactele telefonice repetate prin care reclamanta a fost informată despre necesitatea prezentării declarațiilor și chestionarului privind integritatea etică, rezultă că notificarea a fost făcută în conformitate cu cerințele art. 22 alin. (4) lit. d) și alin. (5) Cod civil, și deci se consideră că a ajuns la destinatar. În consecință, alegațiile reclamantului privind o pretinsă necomunicare a notificării sunt lipsite de temei, procedura de comunicare fiind îndeplinită. Completul subliniază că, comunicarea prin e-mail la adresele cunoscute, precum și contactarea telefonică, constituie măsuri rezonabile și suficiente pentru ca destinatarul să aibă posibilitatea efectivă de a lua cunoștință de conținutul notificării și de a acționa în consecință, în sensul prezentării declarațiilor și chestionarului privind integritatea etică.

52. Completul nu consideră credibil argumentul avocatului reclamantei, potrivit căruia Irina Toncoglaz nu avea acces la poșta electronică (de gmail) la care Comisia a expediat actele, întrucât Actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt din 07 august 2024, demonstrează doar faptul că parola introdusă la momentul respectiv nu era corectă. Chiar dacă CSJ ar accepta acest argument, reclamanta nu a oferit răspuns la problema lipsei de diligență necesară în acest caz. Astfel, în pofida faptului că a fost contactată telefonic de Secretariatul Comisiei și a fost informată despre inițierea procedurii de evaluare și despre eforturile Comisiei de a-i expedia actele necesare, aceasta nu a pus la dispoziția Comisiei o altă adresă electronică. Din contra, în opinia reclamantei exprimată în ședința CSP și CSJ, aceasta nu urma să fie supusă procedurii de evaluare, întrucât se afla în concediu de îngrijire a copilului. Completul nu va accepta acest argument, deoarece este contrar prevederilor art. 3 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 252.

53. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, art. 238-241 din Codul de procedură civilă, art. 19 al Legii nr. 252/2023,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge contestația depusă de Irina Toncoglaz împotriva hotărârii CSP nr. 1-229/2024 din 01 august 2024.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Stella Bleșceaga